MODALITĂŢI DE REDARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ A AORISTULUI PERFECTIV ŞI IMPERFECTIV DIN LIMBA BULGARĂ

Silvia Mihăilescu
Constanţa

Posedând un sistem temporal complex, bulgara se caracterizează prin interacţiunea aparte dintre aspect şi timp, fiecare timp verbal din cele nouă ale modului indicativ, obţinându-se de la ambele aspecte verbale. Această fuziune se reflectă şi în varietatea posibilităţilor de redare a timpurilor din bulgară într-o limbă romanică, româna, care nu dispune de categoria gramaticală a aspectului verbal.

Relaţia dintre aspectul perfectiv şi aorist e prezentată de lingvistul V. Stankov astfel: "Dacă ne închipuim timpul ca o linie, atunci acţiunea la trecut perfectiv de la verbe perfective ar reprezenta un punct, un anumit segment din această linie, în care această acţiune a apărut, s-a înfăptuit şi a încetat să se înfăptuiască"[1]. Datorită acestei caracteristici, în cadrul naraţiunii, de exemplu, aoristul de la verbe perfective, ca timpul trecut cel mai adesea folosit, va exprima acţiuni succesive, fiecare dintre ele marcând un moment separat al relatării[2]. Din această cauză valoarea cea mai des exprimată de aoristul verbelor perfective este aceea de acţiuni concrete, independente unele faţă de celelalte. De exemplu:

> "*Слязоха* долу, *минаха* през гората, която още не беше се развила, и *излязоха* на пътя сред Джендемите." (ЙЙ, 235); "Стефан *грабна* счупения лист и го *хвърли* в купчината на левите капаци." (ДД, 59).

Aoristul de la verbe imperfective se caracterizează, în primul rând, prin absenţa informaţiei despre încheierea acţiunii. Iată cum interacţionează categoriile aspect şi timp la acest tip de aorist: "Un aorist format de la un verb de aspect imperfectiv exprimă o acţiune a cărei înfăptuire este întreruptă în trecut (condiţia temporală), dar despre care nu suntem informaţi dacă s-a încheiat (condiţia aspectuală)"[3]. Aspectul imperfectiv nu permite aoristului, în această situaţie, construirea liniei principale în cadrul naraţiunii, aşa cum o face aspectul perfectiv. În

BDD-A24339 © 2005 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)

următorul context acţiunile sunt redate prin timpul trecut perfectiv de la verbe imperfective, valoarea temporală a acestora fiind aceea de acţiuni care se contopesc într-una singură. De exemplu:

> "Войниците *се бавиха* още няколко време. *Храниха* и *поиха* конете си, *храниха се* и сами. " (ЙЙ, 86).

Cea mai largă răspândire o are, însă, aoristul de la verbe imperfective care exprimă o acţiune continuă, fără a avea importanţă dacă aceasta e de scurtă sau lungă durată:

> "Тя *ходи* още някое време с него, мълчалива и няма като сянка. " (ЙЙ, 309); "Той *се наобядва* с хубав, здрав апетит, после дремна малко на канапето си в кабинета." (ПВ, 298).

Analiza pe care o propunem în continuare se bazează pe 400 de forme verbale excerptate din opere literare bulgare traduse în română. Am expus şi descris posibilităţile principale de redare în ordine statistică, în ideea formulării unor observaţii cât mai clare asupra celor cercetate de noi.

Materialul ilustrativ l-am extras din 7 opere ale autorilor clasici şi modernişti bulgari, respectiv traducerile lor româneşti, 3 dintre acestea reprezentând romane, iar 4- povestiri. Nu am inclus în cercetările noastre texte poetice, datorită posibilelor abateri din traducere, dictate de raţiuni ce ţin de rimă, ritm, etc. Nu ne-am oprit, de asemenea, asupra unor texte din stilul publicistic şi ştiinţific, care nu oferă un material variat din punct de vedere stilistic.

În exemplele analizate am înregistrat următoarele modalităţi de traducere a *aoristului* de la *verbe perfective*:

1. Prin timpul *perfect simplu* se traduc 53,72% din formele verbale excerptate:

> "Той *се повдигна* на горе, *спусна си* нозете, *стъпи* на дъното, *изправи се* (...), *изтърси се* от водата - пуф! и *пръсна* вода през увисналите си мустаки..." (АК, 22).

> "Deodată *se ridică*, *întinse* picioarele, *călcă* pe fund, *se încordă* (...), *se scutură* de apă - puf!, *stropi* apa prin mustăţile pleoştite... " (AK, 17).

> "Тома *стана* от табуретката, *глътна* последните капки от уискито, *поразходи се* из кабинета си и *спря* невиждащ пред библиотеката." (АМ,

BDD-A24339 © 2005 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)

19).

"Toma *se sculă* de pe taburet, *înghiţi* ultimele picături de whisky, *se plimbă* prin birou şi *se opri* în faţa bibliotecii, fără s-o vadă." (AM, 18).

"*Изминаха* десетина дена, *мина* месец, *минаха* два, от Димитрова глас не се чува." (АК, 84).

"*Trecură* zece zile, *trecu* o lună, *trecură* două, nici pomeneală de Dimitrov." (AK, 98).

Prezentarea acţiunii ca fiind încheiată în momentul vorbirii, atât la timpul bulgăresc, cât şi la cel din română, duce la sinonimia valorilor principale ale acestora. Echivalenţa celor două timpuri se reflectă în mod justificat şi în posibilitatea traducerii unui timp prin celălalt.

Traducerea trecutului perfectiv prin perfect simplu are loc, mai ales, în cadrul naraţiunii, unde ambele timpuri, cel bulgăresc şi cel românesc sunt predominante[4].

Verbele perfective din exemplele ilustrative exprimă acţiuni încheiate, care se desfăşoară succesiv, traducerea lor prin verbe la perfect simplu, subliniind tocmai caracterul momentan al acţiunilor şi succesivitatea acestora în planul trecutului.

Ultimul exemplu oferit spre analiză reflectă în varianta sa tradusă "o modalitate sintactică de exprimare a aspectului"[5] în română, şi anume, repetiţia verbului. Impusă, ce-i drept de contextul original, repetiţia formelor verbale, mai ales la un timp trecut, implică prezentarea acţiunii durative în faza sa finală, şi nu în procesul desfăşurării sale.

2. Prin *locuţiuni verbale*, în care verbul este la perfect simplu se redau 10,28% din verbele perfective la aorist:

"В тоя миг Криста стана и *се затича* към банята." (ПВ, 309).

"În clipa aceea Krista se ridică şi *dădu fuga* spre baie." (PV, 227).

"Но веднага Моканина *се досети*..." (ЙЙ, 165).

"Dar îndată Mocanul *îşi dădu seama*..." (*Antologia...*, 276).

"Потеглихме из Унгария!... Тук пък *се запалиха* колелата на един вагон! " (АК, 33).

BDD-A24339 © 2005 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)

"Ungaria!... Aici *luară foc* roţile unui vagon." (AK, 31).

Această modalitate de redare a aoristului este adecvată în aproape majoritatea cazurilor analizate, fiind în deplin consens cu afirmaţia, că "pentru a realiza deosebirile de aspect, limba română se serveşte pe scară largă de locuţiunile verbale"[6]. Iată câteva dintre locuţiunile incoative pe care le-am întâlnit în traducerea verbelor perfective la aorist: *a-l podidi plânsul*, *a lua foc*, *a-şi lua zborul*, *a o lua la fugă*. Dintre locuţiunile momentane putem menţiona: *a face semn*, *a rămâne cu gura căscată*, *a face cu ochiul*, *a-şi da seama*, *a rămâne pe gânduri*, etc.

3. Prin *construcţii perifrastice*, în care de obicei există un verb la timpul perfect simplu, reprezentând 6,68% din cazurile analizate:

"Академикът *замълча*." (ПВ, 25).

"Academicianul *zăbovi cu răspunsul*." (PV, 10).

"Хайдутите вече *не продумаха* на Шибиля, нито смееха да го погледнат в очите." (ЙЙ, 238).

"Haiducii *nu crâcniră, nu*-i *spuseră nimic* şi nici nu cutezară să-i înfrunte privirea." (*Antologia...*, 265).

"*Домъчня* му на Шибиля..." (ЙЙ, 239).

"Haiducul *simţi ceva greu pe suflet*." (*Antologia...*, 266).

În majoritatea situaţiilor când am întâlnit construcţii perifrastice în traducerea aoristului, independent de aspectul verbal, putem afirma că ele reprezintă reflectarea sensurilor dezvoltate de prefixele care participă la procesul perfectivării. Mai mult, traducere perifrastică este în strânsă legătură cu modul acţiunii verbale, astfel încât, analizând verbul din perspectiva acestei categorii, redarea sa în română se poate face cât mai aproape de sensul de bază din bulgară.

Oprindu-ne doar la exemplele oferite aici, reprezentative pentru modalitatea de traducere menţionată, putem face următoarele comentarii:

Prefixul *за-* caracterizează verbele grupate în modul acţiunii ingresiv, a căror acţiune este prezentată la începutul desfăşurării sale. Traducătorul ar fi putut opta şi la o altfel de variantă de traducere, care să sublinieze nuanţa introdusă de prefixul *за-*: (de exemplu: "Academicianul *amuţi*."). Traducerea prin perifrază conferă mai multă expresivitate exprimării.

BDD-A24339 © 2005 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)

Prefixul *про-* reuneşte verbele în modul acţiunii momentan, caracteristica acestora fiind de a reda "acţiuni care se epuizează îndată după ce se manifestă"[7]. Folosirea perifrazei în traducere, alcătuită din două verbe şi un pronume nehotărât, sporeşte plasticitatea traducerii.

Prefixul *до-* are semantica referitoare la "dorinţa întreprinderii unei anumite acţiuni"[8]. Pentru a se exprima acest fapt, în limba bulgară se folosesc verbe impersonale, alături de formele neaccentuate ale pronumelui personal în dativ. Verbele de acest tip se remarcă printr-o "nuanţă deziderativă"[9], care nu e rezultatul apartenenţei acestora la un anumit mod al acţiunii, ci al trăsăturii lor semantice care le caracterizează. În limba română redarea adecvată a astfel de verbe se face prin perifrază.

4. Prin construcţii analitice, cu ajutorul *verbelor semiauxiliare de aspect*[10], aflate la timpul perfect simplu, în 6,68% din formele verbale luate în consideraţie:

"Най-сетне се съгласихме да почне Стати. И той *почна*." (АК, 12).

"Până la urmă, ne învoirăm să înceapă Stati. Şi el *se porni pe povestit*." (AK, 1).

"Светлината блесна така силно, че и двамата *премигаха*." (ПВ, 30).

"Lumina străluci cu atâta putere, încât cei doi *prinseră să clipească*." (PV, 14).

Am remarcat în exemplele excerptate, că majoritatea verbelor semiauxiliare de aspect folosite în traducerea aoristului de la verbe perfective sunt incoative: *a se porni*, *a prinde*, *a izbucni*, *a începe*, *a (se) apuca*. Aceste verbe marchează faza iniţială a unei acţiuni şi vin în deplin acord cu semantica aoristului verbelor de aspect perfectiv, în ceea ce priveşte caracterul momentan al acţiunii exprimate.

5. Prin timpul *perfect compus* se traduc 4,88% din totalitatea formelor verbale de aspect perfectiv la aorist:

"Не, това *започна* непосредствено след ония миг, в който другарят инженер изскочи насред шосето..." (АМ, 61).

"Ba nu, asta *a început* mai târziu, imediat după acel moment când tovarăşul inginer sărise în mijlocul şoselei... " (AM, 62).

"- Да не съм луда? *Почаках* я, докато заспи." (ПВ, 76).

BDD-A24339 © 2005 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)

"- Doar nu-s nebună? *Am aşteptat* mai întâi s-adoarmă." (PV, 50).

Echivalenţa aorist-perfect compus se regăseşte cu precădere în cadrul vorbirii directe, în dialog[11]. De multe ori am observat redarea aoristului perfectiv prin perfect simplu şi compus, în acelaşi context, de obicei un dialog însoţit de relatarea autorului:

"- Защо *избягаха* жените, старче? – троснато *попита* Индже. " (ЙЙ, 316).

"- De ce *au fugit* femeile, moşule? – îl *întrebă* Inge supărat." (*Antologia...*, 249).

Putem afirma că această variantă de traducere a aoristului bulgar este în strânsă legătură, în primul rând, cu contextul în care apare, respectiv dialogul, unde perfectul compus este predominant, în ambele limbi.

6. Prin construcţii verbale cu *determinanţi adverbiali*, verbul fiind la perfect simplu, în 3,34 % din cazurile analizate:

"Той *се поусмихна* и погледна към леглото й." (ПВ, 22).

"*Zâmbi uşor* şi privi spre patul ei." (PV, 8).

"И когато вече четири дирека оформиха скелета на зданието, глухият воденичар (...) *поусмихна се* и рече..." (ЕП, 36).

"Şi tocmai când cei patru pari marcaseră scheletul clădirii, morarul cel surd (...) *zâmbi uşor* şi zise..." (*Antologia...*, 177).

În ambele cazuri oferite spre ilustrare, prefixul *по-* determină acest mod de traducere, prin sensul pe care îl imprimă verbelor, şi anume acţiune desfăşurată cu un grad slab de intensitate. Nuanţa aceasta este sporită şi de sufixul *-н-*, care introduce acelaşi sens. De fiecare dată când determinanţii adverbiali completează sensul verbului corespondent din română, nu trebuie ignorat faptul, că ele sunt necesare şi exprimării diverselor nuanţe semantice exprimate de un mod al acţiunii sau altul.

7. Prin timpul *mai mult ca perfect* sunt traduse 3,08% din verbele de aspect perfectiv la aorist:

"И офицерът отново, за кой ли път вече, *подкара* жигулито към болницата..." (АМ, 80).

BDD-A24339 © 2005 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)

"Şi ofiţerul *întorsese* maşina lui, Jiguli, oare pentru a câta oară, spre clădirea spitalului." (AM, 82).

"Така веднъж те *почнаха* да правят тепавица." (ЕП, 36).

"Aşa *se apucaseră* odată să facă o piuă." (*Antologia...*, 177).

Când această soluţie este aleasă de traducător, credem că se are în vedere posibilitatea mai mult ca perfectului românesc de "a se dezvolta ca timp al naraţiunii"[12], venind astfel în deplin acord cu valoarea narativă a aoristului din original. În această situaţie mai mult ca perfectul nu va mai exprima o acţiune trecută, în raport cu un alt timp trecut, ci doar "îndepărtarea acţiunii de momentul vorbirii"[13].

8. Printr-un verb la *gerunziu* sunt traduse 2,82% din verbele de aspect perfectiv la aorist:

"Като дойдоха и другите гости, те се размърдаха като хлебарки из апартамента, *огледаха* всичко, дори *надникнаха* в спалнята, облепена в златисти виенски тапети." (ПВ, 35).

"După ce sosiră şi ceilalţi invitaţi, femeile prinseră să mişune prin apartament ca nişte gândaci, *cercetând* totul şi *strecurându-şi* capul până şi în dormitorul cu tapete vieneze aurii. " (PV, 18).

Folosirea gerunziului este aleasă de traducător atunci când trebuie redate mai multe forme de аorist, care exprimă succesiunea acţiunilor în planul trecutului, pentru a se evita încărcarea frazei. Varianta aceasta este potrivită, deoarece gerunziul românesc poate exprima conţinutul unui timp verbal, raportându-se la timpul regent, în speţă, perfectul simplu[14].

9. Prin timpul *imperfect* sunt traduse 2,57% din verbele perfective aflate la aorist:

"*Писнаха* жени, *разплакаха се* деца, *дигна се* олелия до бога." (ЙЙ, 306).

"Femeile *ţipau*, copiii *plângeau*, vaietele *se ridicau* până la cer." (*Antologia...*, 237).

"Той любезно отклони предложението ми, защото бил чел доста на времето и *счете* за по-практично да си дремне." (АК, 14).

BDD-A24339 © 2005 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)

"El îmi respinse amabil oferta, deoarece citise multe la vremea lui şi *socotea* că-i mai practic să-i tragă un pui de somn." (AK, 5).

În această situaţie suntem de părere că traducerea e adecvată, datorită "capacităţii imperfectului românesc de a exprima o acţiune în desfăşurare"[15] şi care vine în deplin acord cu "dinamismul" formelor verbale de aorist[16], mai ales în primul exemplu, unde acţiunile sunt succesive. Întregul context capătă ritmicitate prin utilizarea aoristului, acelaşi efect stilistic obţinându-se prin repetiţia imperfectului de trei ori în acelaşi context.[17]

10. Printr-un verb la *conjunctiv prezent* sunt traduse 1,79% din exemplele excerptate:

"Наистина, докато *тръгна* самолетът, той преполови бутилката." (ПВ, 136).

"Într-adevăr, până *să-şi ia* avionul *zborul*, goli o jumătate de sticlă." (PV, 96).

"- Да не съм луда? Почаках я, докато *заспи*." (ПВ, 76).

"- Doar nu-s nebună? Am aşteptat mai întâi *s-adoarmă*." (PV, 50).

Această modalitate de redare a aoristului de la un verb perfectiv este dictată de funcţia pe care o are conjuncţia *докато*, în limba bulgară, şi anume, de a introduce o propoziţie subordonată circumstanţială temporală. În exemplele ilustrative pentru acest mod de traducere a verbelor perfective, funcţia lui *докато* este aceea de a exprima limita înaintea căreia se înfăptuieşte acţiunea din principală[18]. Raportul dintre subordonată şi regentă este unul de consecutivitate. În prima variantă de redare în română, se observă conjuncţia până, cu aceeaşi funcţie, de exprimare a "limitei de durată a acţiunii (anterioare) din regentă"[19].

În cel de-al doilea exemplu, conjunctivul românesc din subordonata completivă directă impune un raport temporal de anterioritate a regentei faţă de acţiunea din subordonată, identificabil şi între verbele perfective din original.

Aoristul de la verbe de *aspect imperfectiv* se întâlneşte mai rar decât cel de la verbe perfective, dovadă faptul că în exemplele excerptate de noi l-am întâlnit doar de 7 ori[20]. De fiecare dată am remarcat folosirea în traducere a perfectului simplu:

"Индже даде знак да спрат, а сам излезе напред и дълго *гледа* към селото." (ЙЙ, 304).

BDD-A24339 © 2005 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)

"Inge dădu semn de oprire, ieşi în fruntea tuturor şi *privi* lung într-acolo." (*Antologia...*, 234).

"Тук тя се обърна само за миг, погледна го и *се затича*." (ПВ, 115).

"Krista se întoarse pentru o clipă, cât să-i arunce o privire şi *o zbughi* la vale în poieniţă." (PV, 79).

În aceste exemple, nuanţa pe care o oferă aspectul imperfectiv aoristului este aceea de acţiune în continuă desfăşurare. Contextul în care se foloseşte aoristul imperfectiv cuprinde şi alte forme verbale perfective la acelaşi timp (*даде*, *излезе*; *обърна се*, *погледна*), fapt care conduce la folosirea în traducere a perfectului simplu, tocmai pentru redarea unor acţiuni succesive încheiate înaintea momentului vorbirii. Expresivitatea sporită, conferită de utilizarea verbelor imperfective la aorist se poate reda cu greu în română prin formele verbale temporale direct echivalente, cauza, fiind, evident, lipsa categoriei aspectului verbal.

Posibilităţile de redare în română a aoristului perfectiv şi imperfectiv din bulgară sunt foarte variate. Ele vizează conexiuni la nivelul celor două limbi, din punct de vedere morfologic, sintactic, lexical şi stilistic.

NOTE

[1] "Ако си представим времето като една линия, действието в минало свършено време от свършени глаголи би представлявало една точка, един определен отрязък от тази линия, в който то се е появило, извършило и престанало да се извършва". (*ГСБКЕ*, том II, p. 315). Pentru celelalte valori exprimate de aoristul verbelor perfective, vezi В. Станков, *Българските глаголни времена*, София, 1969, pp. 59-73.

[2] Descriind rolul aoristului perfectiv în naraţiune, lingvistul I. S. Maslov subliniază: "Каждая форма совершенного аориста фиксирует новый, следующий этап в их поступательном движении, и таким образом, как бы толкает, двигает повествование вперед". (Ю. С. Маслов, *Глагольный вид в современном болгарском языке (значение и употребление)*, Москва, 1959, p. 254).

[3] Pentru celelalte valori exprimate de aoristul verbelor perfective, vezi В. Станков, *Българските глаголни времена*, София, 1969, pp. 59-73.

[4] "Една аористна глаголна форма в несвършен вид изразява действие, чието извършване е прекратено в миналото (темпорално условие), но за което не сме осведомени дали е

BDD-A24339 © 2005 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)

приключило (аспектно условие)". (В. Станков, *Имперфектът в съвременния български книжовен език*, София, 1966, p.104).

[5] D.Irimia, în *Structura gramaticală a limbii române*. *Verbul*, Iaşi, 1976, p. 85, arată că "perfectul simplu s-a constituit în timpul de preferinţă al naraţiunii". Aoristul din bulgară se constituie, de asemenea, în principalul timp narativ. (П. Пашов, *Практическа българска граматика*, София, 1994, p. 142).

[6] Valeria Guţu-Romalo, *Repetiţia, procedeu sintactic de exprimare a aspectului în limba română*, în "Studii şi cercetări lingvistice", XI, nr. 3, 1960, p. 490.

[7] Florica Dimitrescu, *Locuţiunile verbale în limba română*, Bucureşti, 1958, p. 116

[8] "Действието се изчерпва веднага след като възникне", astfel e definită acţiunea acestor verbe de P. Hristov în studiul *Глаголните представки и начините на действие в български и във френски език*, "Трудове на Великотърновския Университет «Кирил и Методий»", София, 1975, p. 320.

[9] Vezi Л. Андрейчин, *Основна българска граматика*, София, 1976, p. 143.

[10] Радка Влахова, *За някои структурно-семантични особености на префигираните глаголи в българския език*, "Традиция и съвременност в българския език", София, 2001, p. 228.

[11] Despre existenţa acestor verbe în limba română, vezi I. Iordan, V. Roibu, *Limba română contemporană*, Bucureşti, 1978, pp. 449-451; C. Dimitriu, *Gramatica limbii române explicată*. *Morfologia*, Iaşi, 1979, p. 208; D. Irimia, *Structura gramaticală a limbii române*. *Verbul*, Iaşi, 1976, pp. 147-148.

[12] Despre aceasta echivalenţă, vezi Даниела Стоянова, *Относно употребите на аориста и перфекта в българския и румънския език*, "Съпоставително езикознание", кн. 2, 1991, pp. 29-35.

[13] D. Irimia, *op. cit*., p. 89.

[14] D. Irimia, *op. cit*., p. 89.

[15] C. Dimitriu, *op. cit*., p. 289.

[16] *Gramatica limbii române*, Editura Academiei, Bucureşti, vol I, 1963, p. 236. De asemenea, imperfectul românesc este denumit şi "timp al mişcării văzute". (D.Irimia, *op*. *cit*., p.78).

[17] П. Пашов, *Практическа българска граматика*, София, 1994, p. 142.

[18] *ГСБКЕ*, том III, p. 356.

[19] *Gramatica limbii române*, Editura Academiei, vol. al II-lea, 1963, p. 295.

[20] În privinţa frecvenţei formelor de aorist de la verbe imperfective, în operele beletristice, oferim spre comparaţie statistica Mariei Deianova, din monografia *Имперфект и аорист в славянските езици*, София, 1966, p. 26. Lingvista arată că scriitorul bulgar Iordan Iovkov, în cel de-al II-lea volum din *Събрани съчинения*, editat în 1956, utilizează acest timp de la verbe imperfective de 49 de ori, iar Elin Pelin, în şapte din povestirile sale, de 23 de ori.

BDD-A24339 © 2005 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)

BIBLIOGRAFIE

Андрейчин, Л., *Основна българска граматика* , София, 1978.
Влахова, Радка, *За някои структурно-семантични особености на префигираните глаголи в българския език*, "Традиция и съвременност в българския език", София, 2001, 226-229.
ГСБКЕ Граматика на съвременния български книжовен език, том II şi том III, Издателство на Българската Академия на науките, София, 1983.
Деянова, Мария, *Имперфектът и аорист в славянските езици*, София, 1966.
Маслов, Ю. С., *Глагольный вид в современном болгарском литературном языке (значение и употребление)*, "Вопросы грамматики болгарского литературного языка" , Москва, 1959, 157-312.
Пашов, П., *Практическа българска граматика*, София, 1994.
Станков, В., *Имперфектът в съвременния български книжовен език*, София, 1966.
Станков, В., *Българските глаголни времена* , София, 1969.
Стоянова, Даниела, *Относно употребите на аориста и перфекта в българския и румънския език*, "Съпоставително езикознание", кн. 2, 1991, 29-35.
Христов, П., *Глаголните представки и начините на действие в български и във френски език*, "Трудове на Великотърновския Университет «Кирил и Методий»", том XI, кн. 1, 1973-1974, София, 1975, 303-368.
Dimitrescu, Florica, *Locuţiunile verbale în limba română*, Bucureşti, 1958.
Dimitriu, C., *Gramatica limbii române explicate. Morfologia*, Iaşi, 1979.
Guţu-Romalo, Valeria, *Repetiţia, procedeu sintactic de exprimare a aspectului în limba română*, "Studii şi cercetări de lingvistică", XI, 1960, nr. 3, 485-493.
Gramatica limbii române, ediţia a II-a, Editura Academiei, Bucureşti, vol. I-II, 1963.
Iordan, Iorgu, Robu, Vladimir, *Limba română contemporană*, Bucureşti, 1978.
Irimia, D., *Structura gramaticală a limbii române. Verbul*, Iaşi, 1976.

Abrevieri folosite in exemplele excerptate:

АК – Алеко Константинов, *Бай Ганю. Разкази. Фейлетони. Пътеписи*, София, 1967.
АМ – Атанас Мандаджиев, *Бягство*, Велико Търново, 1990.
ДД – Димитър Димов, *Тютюн*, част първа, София, 1979.
ЕП – Елин Пелин, *Разкази*, София, 1971.
ЙЙ – Йордан Йовков, *Разкази*, София, 1968.
ПВ – Павел Вежинов, *Нощем с белите коне*, Велико Търново, 2000.
Abrevieri folosite în exemplele excerptate din operele traduse din bulgară în română:
AK – Aleko Konstantinov, *Bai Ganiu*, Bucureşti, 1964, traducere de Tudor Călin şi Ioachim

BDD-A24339 © 2005 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)

LINGVISTICĂ

Botez.
AM – Atanas Mandagiev, *Fuga*, Bucureşti, 1989, în româneşte de Constantin N. Velichi.
Antologia... – *Povestiri din Balcani. Antologia nuvelei bulgare clasice*, Bucureşti, 1970, traduceri de Constantin N. Velichi.
PV – Pavel Vejinov, *Noaptea cu cai albi*, Sofia, 1989, în româneşte de Tiberiu Iovan.

BDD-A24339 © 2005 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:59:01 UTC)